

Arbeid med flere språk i barnehagen

Veier til språk

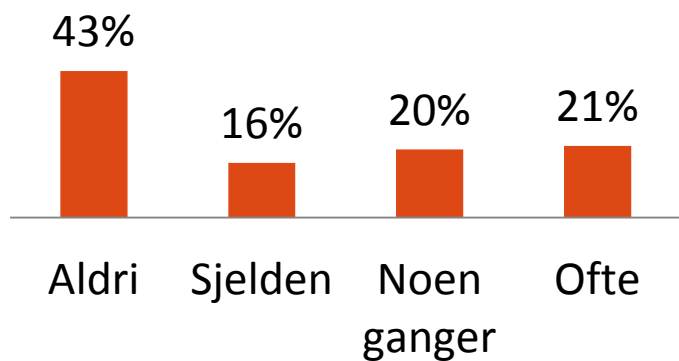
Førsteamanuensis Gunhild Tomter Alstad

gunhild.alstad@hihm.no

Høgskolen i Hedmark

Arbeid med å fremme minoritetsspråklige barns morsmål (Østrem, 2009, s. 33)

«Støtte hennes utvikling på somali? Det skulle jeg gjerne gjort, men jeg snakker ikke somali, og jeg får ikke tak i kvalifisert personale!»

Amals språkverden

Jeg snakker arabisk med mor og jeg snakker dansk med mor

Når jeg er hjemme hos H lærer vi arabisk. Det er hver torsdag

Når vi er på skolen snakker vi dansk

Når noen har fødselsdag så synger vi en engelsk sang

Når jeg er hjemme hos A snakker A's mor somali

Fra Laursen, 2013 (min oversettelse)

Tre eksempler på arbeid med flerspråklighet

Barnehagelærer som kan begge språk

Barnehagelærer med tospråklig assistent

Barnehagelærer uten tilgang til barnas morsmål

Systematisk og parallelt flerspråklig arbeid med tospråklig assistent

Norsk *eller* morsmål
Systematisk og parallelt arbeid på
hjemmespråket og andrespråket

Tidsbetinget
Stedsbetinget
Lærerbettinget

Parallele aktiviteter på hjemmespråk og norsk i barnehagen

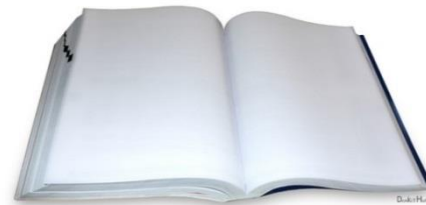

Eksempel fra NAFOs filmressurser

Nært samarbeid med hjemmet

Utvikler egne tospråklige
ordbøker med bilder

Eksempel fra Alstad, 2016

Fleksibelt flerspråklig arbeid

Barnehagelærer kan begge språk
Pendler mellom norsk og engelsk

Barnehagelærer	ser dere hva slags farger det er?
Barn	red
Barnehagelærer	red.. rød.. ja

Tverrspråklige praksiser

Eksempel fra Alstad, 2016

Dynamisk flerspråklig arbeid

Barnehagelærer	husker dere hva god jul var på engelsk da? det er Christmas (.) så merry Christmas det betyr god jul
Tobias (5; 6 år)	jeg klarer å telle på spansk (.) vil du høre?
Barnehagelærer	ja
Tobias	uno dos tres...

Barnehagelærer	hva er det da?
Amal (5;6 år)	skje
Barnehagelærer	hva er skje på somalisk da?

Eksempler fra Alstad, 2016

Barnehagelærer uten tilgang til barnas morsmål

Engelsk, spansk, tysk, svensk, persisk, somali, burmesisk, kurdisk og norske dialekter

**Arbeid med tverrspråklig bevissthet
for alle barna på avdelingen**

Flerspråklighet, makt, identitet og anerkjennelse

Barn som opplever språklig likeverd kan delta tillitsfullt i læringsprosesser fordi deres identiteter blir bekreftet og videreutviklet av lærerne. Barna erfarer også at deres stemmer blir hørt og respektert i læringsmiljøet. I stedet for å bringe flerspråklighet til taushet, forsterker pedagogikken barnas selvutfoldelse (Cummins, 2000, s. 44, min oversettelse).

Barnehagelærernes valg – ulike mål

Barnehagelærer med tospråklig assistent

Norsk *eller* vietnamesisk

Mål: styrke språkferdigheter på to språk

Målgruppe: det enkelte barnet

Barnehagelærer som kan begge språk

Norsk *og* engelsk

Mål: vekke nysgjerrigheten for språk

Målgruppe: alle barna på avdelingen

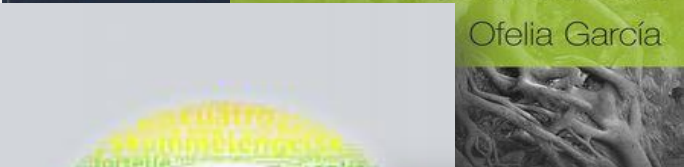
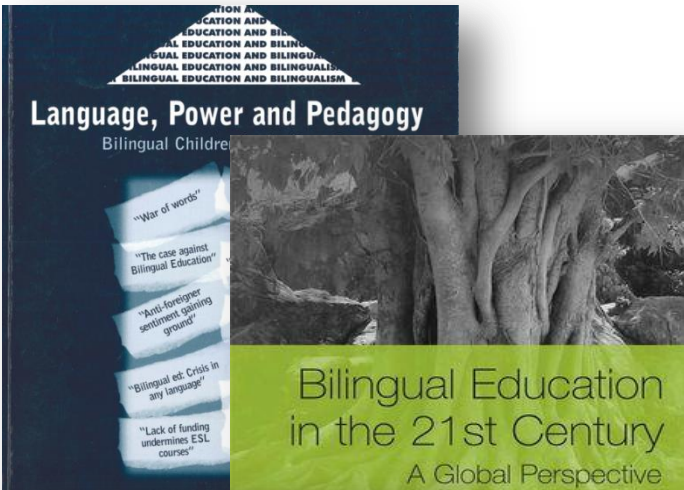
Barnehagelærer uten tilgang til barnas morsmål

Engelsk, spansk, tysk, svensk, «persisk», somali, «burmesisk», kurdisk og norske dialekter

Mål: Styrke flerspråklige identiteter

Målgruppe: alle barna på avdelingen

Kilder

Alstad, G. T. (2016). *Andrespråk og flerspråklighet i barnehagen: Forskningsperspektiver på barnehagepraksiser*. Bergen: Fagbokforlaget.

Axelsson, M. (2005). Litteracitetsutveckling i Stockholms flerspråkiga förskolor. I M. Axelsson, C. Rosander & M. Sellgren (red.), *Stärkta trådar: Flerspråkiga barn och elever utvecklar språk, litteracitet och kunskap* (s. 19-98). Rinkeby: Språkforskningsinstitutet.

Cummins, J. (2000). *Language, power and pedagogy: Bilingual children in the crossfire*. Clevedon: Multilingual Matters.

García, O. (2009). *Bilingual education in the 21st century: A global perspective*. Chichester: Wiley-Blackwell.

Laursen, H. P. (2013). *Literacy og sproglig diversitet*. Aarhus: Aarhus Universitetsforlag.

Østrem, S., Bjar, H., Føsker, L. I. R., Hogsnes, H. D., Jansen, T. T., Nordtømme, S. et al. (2009). *Alle teller mer: En evaluering av hvordan rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver blir innført, brukt og erfart*. Tønsberg: Høgskolen i Vestfold.